

Meddelanden.

Redaktionens adress. Såsom meddelades i tidskriftens förra nummer är redaktionens adress under de närmaste månaderna: Komminister Knut Peters, *Hästholmen*.

»Palestrinakoret» på konsertresa till Sverige? Enligt meddelande från Danmark planerar den ypperliga Palestrinakören en konsertresa till Sverige under åtta dagar instundande höst. Kören stiftades 1923 av dess dirigent, magister Mogens Wöldike, och räknar ett antal av 40 sångare. Kören har tidigare sjungit i Sverige, bl. a. i Malmö och Lund, och företog 1926 en 14-dagars konsertresa i Danmark. Bland de större saker, som kören fört fram, må nämnas: Palestrinas Marcellusmessa, Orlandus Lassus: Factus est, Improperium och Super flumina, Lotti: Crucifixus o. s. v.

A. A.

Ny orgel. Harlösa församling i Lunds stift har på kyrkostämman beslutat ersätta den gamla kyrkoorgeln, som nu tjänst-

gjort i ca 120 år, med en ny. Den nya orgeln, som beräknas kosta 8,000 kr., erhåller 12 stämmor, fördelade på 3 manualer.

Till musiklärare vid samskolan i Trälleborg har Skolöverstyrelsen den 1 mars utnämnt musiklärarinnan Märta Wennermark, Stockholm.

Kantorsval. Sedan organistvalet i Göteborgs Haga församling den 31 dec. upphävts av domkapitlet, har församlingen vid val den 24 febr. till organist och kantor ånyo utsett musikdir. Folke Lundborg, Stockholm, med samtliga avgivna röster. Till kantorer vid förenade tjänster ha valts i Ytterby H. Larsson, Spekeröd, och i Hamneda Märta Emilsson, Ljung.

Utmärkelse. K. M:t har tilldelat förra kantorn i Enköpings—Näs församling J. N. Jacobsson samt kantorn i Älmeboda församling F. A. Sandgren medalj i guld av 5:e storleken med inskriften »För medborgerliga förtjänster».

Från stift.

Lunds stift. *Lunds Domkyrka.* Domkyrkans 14:e musikafton avhölls den 12 sistlidne december. Medverkande voro: fru Edith Reimer, domkyrkokapellmästaren d:r P. Nodermann, Lunds kyrkokörsförbund samt folkskolans gosskör; dirigent: musikdir. S. N. Holm. Program: Gluck, *Låten er upp*; Riedel, *Gammal böhmisk julvisa*; Wennerberg, *Davids 92 psalm*; Frielitz, *Saliga äro de som höra Guds ord*; Praetorius, *Det är en ros utspringen*; *Stilla natt* (folkvisa, efter arr. av Vincenz Goller); *Händel, Aria: Ack, hur ljuvliga*; Sjögren, *Julens alla klockoringa*; Max Reger: *Mariae Wiegenlied*; S. N. Holm, *Tornklockan*; Adam, *Julsång*; Vittoria, *Hosianna, Davids son*; Leissing, *Gör porten hög*. — 15:e musikaftonen den 31 jan.: konsert av kammarorkester ur »Köbenhavns filharmoniske orkester». Dirigent: kapellmästare Johannes Nielsen; solister: fröken Gudrun Saxtorph samt konsertmästarna kgl. kapelmusikus Georg Aarskov och Walter Sabinsky. Program: 1) *Händel, Concerto grosso, G-moll*; 2) a) *Händel, Ich weiss, dass mein Erlöser lebet* (ur oratoriet *Messias*); b) *Haydn, Recitativ och aria ur Skapelsen*; 3) *Bach: Concert i D-moll för två vio-*

liner; 4) *Saint-Saëns, Le Déluge, prélude*. — 16:e musikaftonen den 11 febr. (till förmån för *Hemmets vecka*); medverkande: musikdir. Herman Åkerberg, Malmö (orgel), d:r Nodermann och domkyrkokören samt musikdir. Oskar Mellander och Lunds Motettsällskap. Program: 1) Herman Åkerberg, *Sonat i c-moll: a) preludium (allegro marziale)*; b) *andante*; c) *toccata*; 2) O. Mellander: a) *Fosterlandshymn (Fädernesland, vars härliga minnen)*; b) *Hjärtefrid (Nu har jag ro)*; 3) Nodermann, *Julkantaten Betlehems stjärna: inledning (koral å orgel)*; körsång a capella; recitativ och trio (för mansröster); sekvens (*Ab arce siderea*) från omkr. 1100; kvinnokör med solo; jubelkör med solokvartett; sekvens (*Laetabundus*) från omkr. 1400; duett med kör; recitativ och slutkör. — Liturgisk-musikalisk aftonbön den 18 febr. (avslutning på *Hemmets vecka*): Bach, *Preludium, Choral och Fuga*; Beethoven, *Guds lov i naturen*; Riedel, *Gammal böhmisk julvisa*; Elgar, *Adagio*; *Magnificat ur Ordo Canonici*; Frielitz, *Saliga äro de, som höra Guds ord*; Rosini, *Aria ur Stabat Mater*. — 17:e musikaftonen den 17 febr. av Akademiska kapellet i Lund; solist: Maria

(Forts. å omslagets tredje sida).

likväl icke handbokens föreskrift något direkt hinder i vägen för att detsamma sjunges. Denna tolkning synes i all synnerhet sannolik, när man tar i betraktande, att Symbolum Nicenum i 1693 års handbok (sålunda till 1811) stod föreskrivet på »Högtids- och store Bönedagar», avsett att sjungas, varför ock 1697 års koralpsalmbok upptager melodi därtill. 1926 års handboksförslag hade ock för att undanrödja möjliga tvivel uttryckligen satt i anvisningen rörande Nicenum, att detsamma skulle kunna läsas eller sjungas.

Sjungandet av Nicenum har emellertid stött på det hindret, att någon musik till detsamma icke funnits tillgänglig. Detta hinder har det varit min avsikt att undanrödja genom den melodi, som meddelas i detta nummers musikbilaga.

Vid upptagandet av en melodi till credo ligger det givetvis närmast till hands att vända sig till 1697 års koralpsalmbok och framdraga dess melodi, som ända tills för ungefär ett sekel sedan kunde sjungas i de svenska kyrkorna. Det är ock, vad som här skett. Melodien n:r 5 i nämnda koralpsalmbok har varit min huvudkälla. Därjämte har jag

ock anlitat handskriften i Linköpings stiftsbibliotek »Teol. 230» (en mässbok från Rinna socken i Östergötland, härstammande från senare delen av 1600-talet) samt det nuvarande Graduale Romanum. Det är uppenbart, att de båda svenska källorna på flere punkter uppvisa yngre drag. Dock har det syns mig önskvärt att vid detta första försök så mycket som möjligt bibehålla den melodiform, som senast ägt burskap inom den svenska kyrkan och blivit beklädd med den gamla psalmbokens auktoritet.

Melodien härstammar från medeltidens sista skede (1400-talet) och förräder enligt Wagner fransk härkomst.

Vad utförandet beträffar, måste detta credo, liksom all gregoriansk musik, utföras i raskt, livligt tempo. Hela credo behöver icke taga längre tid i anspråk än $3\frac{1}{2}$ —4 minuter. Prästen bör intonera: »Jag tror på en enda Gud». Därpå sjunges helst det övriga så, att tvenne varandra avlösande körer (t. ex. en manskör och en kvinnokör) omväxla med var sin »vers». Amen sjunges av båda körerna tillsammans.

Knut Peters.

Kyrkosångsmötets eftermäle i utlandspressen.

I.

Till höstens stora kyrkosångsmöte i Linköping hade de nordiska grannländerna och Tyskland sänt representanter. Åtskilliga av dessa ombud hava efter hemkomsten i pressen delgivit sina intryck från mötet. Några av dessa skildringar hava kommit redaktionen till handa, och i förlitande på att våra läsare intressera sig för huru svenskt kyrkosångsarbete bedömes av en icke svensk skall i detta och föl-

jande nummer några utdrag lämnas ur dessa artiklar.

Vi begynna med återgivandet av delar ur en entusiastisk skildring av den norske prästen, pastorn vid Ullern Kirke, Oslo, A. Fasmer Dahl, en av de ledande krafterna i Kirke-musikforeningen för Bjørgvin bispedöme, vilken förening han representerade vid mötet. Han skriver i Oslos Aftenavis för den 28 okt. 1927 följande:

»Siden reformationen er ikke Sverige blit vidne til en slik renaissance paa gudstjenestens og kirkelivets omraade, som den vi nu oplever.» Det er en av Sveriges fremste kirkemænd, som sier dette til mig. Og det netop avsluttede kirkesangmøte i Linköping, hvor hele den svenske kirke var repræsenteret, foruten indbudte gjæster fra Danmark, Norge, Finland og Tyskland, viste, at han hadde ret.

Den store haandbok over møtet paa 82 sider, som paa forhaand blev os tilsendt, gav os allerede et imponerende indtryk av, hvilke sterke kræfter, der er i bevægelse blandt Sveriges prester og kirkefolk, til fornyelse og fordypelse av det liv, som pulserer inden fædrenes kirke. Men i langt høiere grad gav selve møtet en overvældende følelse av den morgenrøde, som nu gaar op over vort broderfolk!

Midtpunktet i alt var gudstjenestene og blandt dem igjen søndagens høimesse.

Forledent aar reiste det svenske elitekor fra Engelbrechtskirken i Stockholm omkring i Tyskland forat lære de evangeliske menigheter dernelde svensk høimesse at kjende. Det viser hvilken værdi den eier i sin kristelige dybde og kunstneriske opbygning.

Først vil vi nævne den liturgiske linje, med sin mæktige stigning, fra »Introitus» eller indgangsordets løsen til den vældige avslutning i lovprisningen, intonert av prestene, og med det vældige responsorium av den hele menighet der staaende synger sit »Herren være tak og lov», med basunmakt.

Og saa den gripende avslutning efter prækenen, hvor presten nævner en for en ved navn av dem, der er døde i den siste uke inden menigheten, en mindestund, som avsluttes med stille bøn, mens der sakte ringes med kirkeklokkene.

Foruten søndagens hovedgudstjeneste holdtes der under møtet i domkirken ikke mindre end fire bigudstjenester. Disse var i liturgisk og musikalsk henseende en fuldstændig historisk gjengivelse av de bønnestunder, som i den gamle kirke fandt sted i kirkene, de saakaldte »Horæ canonicæ», til de forskjellige tider paa dagen. Musikken til disse, som var helt og stilrent i den gregorianske form, var fremstillet efter svenske haandskrifter fra middelalderen. Den vanskelige vekselsang, med sine rike og eiendommelige figurationer blev sunget unisont og uten orgelledsagelse av et dobbeltkor som var placert i koret, bestaaende av kvinder og mænd. I den gamle domkirke gav denne fidesang en

underlig og betagende stemning fra fjerne aarhundreder.

Foran hver av disse gudstjenester var der korsang, gamle kirkehymner, som blev sunget av de respektive kirkesangerforbund. Korene tok oppstilling i den vældige apsis bak alteret. Og denne sang av det usynlige kor var ikke bare i akustisk henseende klangskjøn, men virket som toner fra den evige verden.

Endnu et gav alle møtets gudstjenester os: et sterkt indtryk av hvor sikker den svenske kirke er, naar det gjælder den liturgiske stilfølelse.

Ikke minst ved avslutningen var der henførelse over den store procession som fra de ved kirkens indgang beliggende sakristier under salmesang skred frem mot alteret. Forrest kvindekoret i hvite drakter, saa prestekoret i sine sorte talarer, derefter de fire yngste prester i sin hvite messekjortler og tilslut de tre officierende prester i fuldt messeskrud. Disse siste stod under velsignelsen paa det øverste altertrin, mens de fire assisterende prester stod nedenfor, — to og to paa hver side, vendt mot hinanden. Det hele dannede som et alterbillede, plastisk skjønt, i hver en linje.

Jeg maa uvilkaarlig dra en sammenligning med norsk liturgisk stilfølelse paa dette omraade. Kunde vi ikke faa en av disse kirkemænd til at gi os veiledning her?

Om søndagens Bachkonsert skriver han bl. a.:

En anden merkelighet ved denne konsert var at samtlige krævende soloer blev sunget av amatører, og forat stemmene skulde fylde kirken sang 5 stemmer av gangen i solopartiene med saadan samklang og egalitet at selv en av Sveriges første kirkemusikere der sat ved min side, lot sig narre.

Fulstændig kunstnerisk fuldkomment var det bekjendte Engelbrechtkirkenes kor i sin tolkning av mindre Bachkompositioner, paa en av de andre konserten.

»Komm süszer Tod» døde hen som et aandepust og selv dette ubeskrivlig skønne pianissimo hørtas i hver krok i det vældige rum. — — —

De ypperste i sin kunst ser det som det største ikke att trø frem for sig selv, men at trø tilbake for at tjene herren gjennem korsangens hellige tjeneste i gudstjenesten.

Møtet er endt og de overvældende indtryk gir mig denne konklusjon: Sveriges kirke har faat en særskilt mission inden-

for evangelisk kristenhet. Den kaldte sammen till fælleskristelig samling saa det høertes over verden. Det vil ogsaa høres, naar den som salmisten kalder: »Gaar ind i hans porte med pris og i hans forgaarde med lovsang».

I den stora svenskspråkiga Finlandstidningen Hufvudstadsbladet (n:r 300) har Director cantus Joel Löfstrand, Helsingfors, infört en artikel, ur vilken nedanstående utdrag må meddelas:

— — —
Det må genast framhållas, att mötesplatsen var särdeles väl vald. Denna minnesrika ort med den medeltida domkyrkan, vilken ligger där såsom ett jättestort helgonskrin i Östgötaslättnens hjärtpunkt, gjorde ett underbart intryck på främlingen. I den åldriga katedralen möttes deltagarna omedelbart av den rätta stämningen.

— — —
Mötesarrangemangen voro — såsom alltid i Sverige — utmärkta. Ortsborna medverkade också särdeles effektivt i synnerhet då det gällde att inlogera den tusenhövdade sångarskaran och de övriga mötesdeltagarna. Man möttes verkligen i denna goda stad av en sällspord vänlighet och gästfrihet.

— — —
I Linköping kunde man av körernas prestationer märka, att över hela linjen utförts ett målmedvetet och synnerligen värdefullt arbete, som på en del håll lett till alldeles utmärkta resultat. Särskild uppmärksamhet väckte Engelbrektskyrkans i Stockholm kör under sin framstående ledare, musikdir. David Ahlén.

Den stora Bachkonserten blev festdagarnas höjdpunkt. Strängnäs stifts kyrkosångarförbund under ledning av musikdirektör Ad. Andrén framförde »Magnificat» och den store Bachkännaren, professor Albert Schweitzer framförde olika Bachkompositioner för orgel.

— — —
Många angenäma och bestående minnen och intryck förde deltagarna med sig från kyrkosångshögtiden i Linköping. Främlingen fäste sig särskilt vid det stora aktiva intresse prästerskapet ådagalade för kyrkokörernas arbete samt vid det förtroendefulla samarbetet mellan präster och kyrkomusiker.

En annan av de finska deltagarna, fil. d:r G. Moliis-Mellberg,

kyrkoherde i en av de svenska församlingarna i Helsingfors och ombud för Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland, har gjort kyrkosångsmötet till föremål för en uppsats i det finska »Församlingsbladet» för den 27 oktober 1927, som mindre stannar inför mötets yttre händelser än inför de tendenser, som han trott sig finna inom det nuvarande svenska kyrkosångsarbetet. Artikeln följer här nedan i sin helhet. Den bär rubriken: »Kyrkosångsdagarna i Linköping».

I anledning av kyrkosångsdagarna i Linköping skriver tidningen Östgöten bl. a.: »Allvarligt talat blir väl den största och bestående behållningen av det märkliga mötet det, att vi lekmän fått en klarläggande och förstående inblick i »kyrkofolkets» strävanden nu för tiden, sett hur de arbeta på sitt fält enligt nya, moderna principer. De ha stigit ned från den piedestal, där lärdom och klassificerad rangställning en gång i tiden satte dem och gått ut bland folket att predika evangelium». Detta synes mig vara en god facit av mötets resultat. Ty kyrkosångsdagarna i Linköping voro ingalunda blott och bart en musikalisk prestation, en uppvisning av vad man på den kyrkliga sångens gebit kan komma åstad, utan där tecknades ett helt kyrkoprogram med avseende på framtiden. Om detta program verkligen i denna stund är kyrkofolkets kan man väl hysa olika mening; men att de lärda herrar, som stå bakom detta program, veta vad de vilja och att mycket av deras strävanden skall kunna komma kyrkofolket tillgodo är likaså påtagligt.

Det är på tre vägar evangeliet kan predikas bland folket — ordets, musikens och plastikens väg. Alla ha sin plats i evangeliskt gudstjänstliv, såväl som någonsin i katolskt. Men alla ha också sina faror. Ty det är icke sant, att om blott predikan är dominerande i en högmässa, då är allt som sig bör, då är protestantismens anda räddad. Man kan predika, och jag vågar påstå, man gör det ofta i nutiden, så att evangeliet döljes under den egna retorikens och fyndighetens tarvliga trasgrannlåt. Ja själva ödmjukheten kan bli till den grad påtagen dygd, att Guds ära förblir i skuggan. Och då blir det icke någon evangelisk gudstjänst i anda och sanning. Likaså kan det musikaliska i gudstjänsten bli självändamål. Man kan drivas att

stanna inför känslöstämningen såsom det för gudstjänsten väsentliga och förväxla värdet av en subjektiv och flyktig andaktsupplevelse med det bestående värdet av ett gudsmöte, där Gud själv förbliver den skapande faktorn i själens förborgade liv. Och även på det sättet förnäras protestantismens grundtanke om rättfärdig-görelsen av tro allena.

Och så komma vi till det plastiska draget i gudstjänsten. Däröfver har striden ofta stått het. Vi minnas, hur en gång ärkebiskop Söderblom nödgats rädda sig ifrån de hårdaste angreppen på hans förmenta katolicism med den riktiga anmärkningen, att Sveriges kyrka icke har tid att slösa all sin kraft på kyrkliga toiletfrågor. Han hade den gången rätt. Men i annat sammanhang skulle han knappast tillåtit sig detta något vanvördiga yttrande om en så allvarsam fråga som den om plastikens rätt till protestantiskt gudstjänstliv.

Det var efter vad jag förstår för detta man slog ett stort slag i Linköping. Och vill man än icke underskriva Östgötens emfatiska ord, att »vi Linköpingsbor varit med om att skriva historia i dessa dagar», så bör det dock erkännas, att en duktig programdeklaration där gavs. Man förnam en stark känsla av att det liturgiska draget i gudstjänsten, den gamla gregorianska sången, ja själva processionen, gåendet under högtidlig sång och andaktsmättad rörelse, till och från altaret kan betyda mycket för ett intuitivt emotta-

gande av religionens evangelium. Men villkoret för att detta skall kunna komma Guds församling till godo, är givetvis detta, att allt som här sker icke blott förvisas för församlingen, men av densamma med liturgierna och körerne uppleves. Och därför torde i allt detta arbete den latinska sentensen mer än någonsin böra ihågkommas: »festina lente» — skynda långsamt. Med avseende på liturgien bör, såsom en av de ledande personerna i Linköpingsmötet, kyrkoherden Allard, uttryckte sig, man ständigt minnas, att allt som icke understryker, men som fördunklar evangeliet är av ondo.

En fråga, som under mötets gudstjänster trängde sig på en var, om ej den liturgiska delen dock tillåtits svälla ut för mycket. Tiden har ju förändrats i riktning mot en större koncentration av vårt gudstjänstliv. Predikans längd är icke mera den gamla tidens om en eller ett par timmar. Så bör också liturgien beskåras i samma grad. Det går ej att enbart reproducera den gamla gudstjänstens former, även om man vunnit ny förståelse för deras värde. Men en ypperlig verkan gjorde lovsångerna, där liturgens sång omväxlade med mans- och kvinnokörens. Det var som hade icke blott enskilda individer här burit fram sitt hjärtas lov och tack till Gud, men skilda världar, och man erinrade sig vid den kontrasterande övergången mellan männens och kvinnornas stämmor om psalmens ord: »Dig lova Cherubim, Dig sjunga Serafim, Hosianal»

Recensioner.

G. Aulén: *Liturgiska förnyelsesträvanden och evangelisk kristendom*. Lund, C. W. K. Gleerup, 1928. 96 s. H. 2:75.

Professor Aulén har här samlat fem uppsatser, som röra sig kring frågan om handboksrevisionen. I den första, »En omdaningstid», framhålles, hurusom i alla delar av den evangeliska kristenheten de liturgiska frågorna för närvarande äro aktuella. Särskilt betonas, att även bland de reformerta och de av dem influerade samfundet, t. ex. i Holland och inom våra egna sekter, ett behov av ordnad liturgi gör sig gällande. Ett ganska belysande exempel är ett minne från en resa i Holland 1927, som förf. berättar. Han deltog då i en gudstjänst, där det svenska, av den tjänstförrättande prästen själf till holländska översatta, högmässoritualet kom till användning. Inom vår egen kyrka är

1894 års handbok ingalunda att betrakta som en slutpunkt. Den betydde fastmera, att det liturgiska arbetet på allvar började komma i gång. Sedan 1894 ha liturgiska frågor ständigt stått på dagordningen hos oss.

Den andra uppsatsen är ägnad åt ämnet »altare och predikstol» och utreder klart och övertygande förhållandet mellan dem enligt evangeliska principer. Frågeställningen »altare eller predikstol» är oriktig. Det existerar ingen rivalitet mellan dem. Båda predika var på sitt sätt Guds ord. Och Guds ord skall icke ransoneras så, att det endast får förkunnas från predikstolen. Denna bör visserligen få komma till sin rätt, men det bör också altaret. Altartjänsten representerar gudstjänstens fasta sida, predikan är dess rörliga.

Efter denna principiella utredning över-

(Forts. från omslagets andra sida).

Törnblom; konsertmästare: Nora Duesberg-Baranowsky; dirigent: univ.-kapellmästare Gerhard Lundqvist. Program: 1) Ture Rangström: Symfoni nr: 2 Mitt land: Sagan [Allegretto grave e fantastico (pesante)], Skogen, vågen, sommarnatten (Andante e scherzo all' improvisazione), Drömmen (Allegro energico e maestoso, alla marcia, viva); 2) Mozart, Pianokonsert i d-moll: Allegro, Romanze, Rondo (Allegro assai).

Göteborgs stift. Göteborgs S:t Pauli kyrka. Musikafton den 18 febr. till förmån för fattiga och sjuka i förs. Med-

verkande: förs. organist, kantor och hymnkör, fröken Ragnhild Svedberg (sopran), herr Gösta Södergren (baryton), herr Hugo Hanson (violin). Program: 1) Merikanto, Häähymni; 2) Pohjonmies, Andante grazioso; 3) Jobs, Davids 147 psalm; 4) Wennerberg, Davids 84 psalm; 5) Beethoven, Violin-romance (F-dur); 6) Mendelssohn, O lugna din själ (aria ur orat. Elias); 7) Bedinger, Mitt hjärtas tröst (solo med obligatviolin); 8) Lundh, Högtlovad vare Gud; 9) Olsson, Sions dotter, lyft din panna; 10) Mendelssohn, Hör min bön (ur Andliga sånger).

Ledigförklarade kyrkomusikertjänster.

A) Enbart kyrkliga tjänster:

Organist- och klockaretjänsten i *Gällstads* förs., Älvsb. l., sökes hos kyrkorådet före 23 mars. Lön 600 kr. Samtidigt kan hos skolrådet sökas ledig lärare-tjänst vid kyrkskolan (skolform C 1); tjänsterna äro dock ej förenade.

Organist-, kantors- och klockaretjänsten i *Skeninge* stad och *Allhelgona* förs., Österg. l., sökes före 27 mars. Lön 2,800 kr.

Klockare-, organist- och kyrkosångarebefattn. i *Östra och Västra Wenmenhög*s förs., Malm. l., sökes före 30 april (adr. Tofthög). Sökanden är skyldig att mot av förs. beviljad ersättn. undervisa konf. i kyrkosång. Lön: boställe om 28 tunnld öppen åker samt kontant 763: 86 kr.

B) Förenade med folkskollärarytjänst:

I *Rätan* (Rätansbyns skola), Jämtl. l., sökes före 19 mars (adr. Rätansbyn). Skolform B 1; forts.-skola, slöjd. Klock.- o. org.-lön 700 kr. för den, som avlagt org.-examen; för andra 400 kr.

I *Vassunda*, Stockh. l., sökas två förslagsrum före 20 mars (adr. Knivsta). Skolform B 1; org.-lön 600 kr., klock.-lön boställsavg., ber. till 100 kr.

I *Hemsö*, Vnorrl. l., sökes före 30 mars (adr. Oringen). Skolform B 2; forts.-skola, slöjd. Org.- o. klock.-lön 600 kr.

I *Jälluntofta*, Jönk. l., sökes före 31 mars. Skolform C 1; forts.-skola, slöjd. Bostad 4 rum o. kök. Org.- o. klock.-lön 400 kr.

I *Viksö*, Vnorrl. l., sökes före 3 april. Skolform B 2. Klock.-, org.- o. kantorslön 450 kr., med utsikt att erhålla ytterl. 300 kr. per år.

I *Björna*, Vnorrl. l., sökes före 3 april. Forts.-skola (jordbruk, skogsbruk), slöjd. Klock.-, org.- o. kantorslön 600 kr.

I *Hällstad*, Älvsb. l., sökes hos skolrådet före 3 april (adr. Älmestad). Skolform C 1; forts.-skola (jordbruk), slöjd. Klock.- o. org.-lön 450 kr. (gudstj. 3 sönd. i mån).

I *Kall*, Jämtl. l., sökes före 5 april. Skolform B 2. I ersättn. för ett bristande rum 150 kr. per år. Org.-lön 600 kr., klock.-lön 100 kr., kyrkosång.-lön 100 kr.

I *Ericsboda*, Blek. l., sökes före 11 april.

I *Ånimskog*, Älvsb. l., sökes före 14 april. Skolform B 2; org.- o. klock.-lön 400 kr.

I *Bodum*, Vnorrl. l., sökes före 14 april (adr. Rossön). Klock.-lön 200 kr., org.-lön 400 kr.

I *Nävle sjö*, Jönk. l., sökes före 14 april (adr. Lannaskedebrunn). Skolform B 2; forts.-skola. Kantors-, klock.- o. org.-lön 500 kr.

I *Rackeby-Skalunda* förs., Skarab. l., sökes före 16 April. Skolform B 1; forts.-skola, slöjd. Klock.-lön 500 kr. + ca 20 kr. i arr.

I *Irsta*, Västm. l., sökes 3:e förslagsrummet före 20 april (adr. Irsta, Västerås).

I *Hassela*, Gävleb. l., sökes före 21 april (adr. Franshammar). Forts.-skola, slöjd. Klock.- o. org.-lön 500 kr. Org.-examen fordras.